

AANGETEKEND

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Radarstation Herwijnen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Behandeld door

Erwin Donga
Doorkiesnummer +31345728445
Erwin.Donga@WestBetuwe.nl
Datum 30 april 2024
Kenmerk GZDGWB/1415218/1441565
Pagina 1 van 9

TEVENS DIGITAAL VERZONDEN

Onderwerp: Zienswijze op de ontwerp-omgevingsvergunning radar Herwijnen

Beste meneer/mevrouw,

Het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad van de Gemeente West Betuwe dienen hierbij en tijdig onderstaande zienswijze in naar aanleiding van de publicatie van het ontwerpbesluit (ontwerp-omgevingsvergunning) voor een militair radarstation in Herwijnen. Het college doet dat mede voor de publiekrechtelijke rechtspersoon de gemeente West Betuwe. Het college doet dat tijdig binnen de termijn die tot en met 16 mei 2024 loopt.

In overeenstemming met en onder verwijzing naar onze zienswijze van 25 januari 2024 inzake het ontwerp-Rijksinpassingsplan voor het door u beoogde radarstation (dat als hier herhaald en ingelast dient te worden beschouwd), komen wij tot de conclusie dat het ontwerp niet doorgezet dient te worden. Wij verzoeken u ook ditmaal dan ook om het momenteel ter inzage gelegde ontwerp in te trekken. Ook ditmaal verzetten prangende argumenten zich tegen het (kennelijke) doordrijven van dit voornemen, nu het voornemen volgt op een (ontwerp)inpassingsplan waarop ook al zeer uitgebreide en breed gedragen kritiek is geleverd.

Formele argumenten

Het doordrijven van het voornemen om op deze locatie een radarstation te realiseren, doet geen recht aan wensen van de landelijke volksvertegenwoordiging. Het doet evenmin recht aan de bestuurlijke verhoudingen zoals ze volgens ons zouden moeten zijn. Ook juridisch is het problematisch. Er zijn belangrijke procedurele voorschriften welbewust ontgaan waardoor de belangrijke nieuwe Omgevingswet gepasseerd wordt. De thans voorgenomen locatie lijkt de meeste gezondheidsbedreiging van alle overwogen locaties te kennen. In een tijd van groeiende aandacht voor het voorzorgsbeginsel en de bescherming van de gezondheid langs juridische weg, is het onaanvaardbaar om voor tientallen jaren zo'n keuze voor de grootste gezondheidsbelasting van inwoners te maken. Ook op het vlak van natuur en milieu laten het ontwerp en de bijbehorende toelichting belangrijke punten onderbelicht. Dat geldt ook voor het destijds ter inzage gelegde ontwerp-inpassingsplan voor het door u beoogde station. Dat is nog zo. Wij persisteren hierbij nu er niet eens een begin van een reactie op onze zienswijze en die van anderen tegen het ontwerp inpassingsplan is ontvangen. En omdat wij geen aanwijzingen hebben, dat die reacties er alsnog binnen enige weken zijn. Dat maakt het nu ter inzage leggen van – als het ware – de volgende stap van het

nu voorliggende ontwerp des te kwestieuzer. De samenhang tussen beide procedures is evident en de huidige hantering van termijnen voor publicatie van ontwerpen en zienswijzen leidt tot de maximaal mogelijke versnippering van zienswijzen en reacties. Dat strijdt met beginselen die zien op zorgvuldige voorbereiding en feitenvergaring, maar schaadt ook de fair play jegens ons en onze inwoners die men van de (rijks)overheid wel zou mogen verwachten. Dat maakt al dat het ontwerpbesluit nu ten onrechte ter inzage is gelegd, ingetrokken dient te worden en pas na antwoorden op de eerdere zienswijzen verder kan worden gebracht, en wel als nieuw ontwerp met een passende nieuwe ronde voor de indiening van zienswijzen.

Op het onderwerp "geluid" na, dateren de ter inzake gelegde stukken alle van geruime tijd geleden. Zij dateren van vóór de indiening van zienswijzen ten aanzien het ontwerp-inpassingsplan voor het door u beoogde station en geven er geen enkele blijk van, dat aandacht is besteed aan die veelheid van indringende zienswijzen in de vorm van vragen, opmerkingen en aanvullingen. Het zou intelligenter en bovendien zorgvuldiger zijn geweest, wanneer dit ontwerp en de toelichting dat juist wel hadden gedaan omdat de zienswijzen daartoe alle reden boden. Nu dat niet is gedaan, zal het niet verrassen dat wij, en vast ook vele anderen, blijven verwijzen naar de ingediende zienswijzen, waarop, zoals gezegd zowel in het verleden als het heden, geen antwoord is gegeven.

Raadsbesluit van 2018

Wij roepen nog in herinnering dat de gemeenteraad van de voormalige gemeente Lingewaal in de openbare vergadering van 11 oktober 2018 een vergelijkbaar bestemmingsplan voor een vergelijkbaar radarstation op dezelfde locatie juist niet heeft vastgesteld. Dat heeft de raad destijds met een uitgebreid gemotiveerd besluit gedaan, waarnaar wij korthedshalve verwijzen en dat als hier herhaald en ingelast dient te worden beschouwd. Wij vertrouwen het besluit bij u bekend, en verwijzen tevens naar de eerste bijlage van onze zienswijze van 25 januari jl. Alles wat de gemeenteraad destijds constateerde, staat nog onverkort overeind. Wij verwijzen daarom volledigheidshalve naar de overwegingen van toen en onderschrijven die ook thans uitdrukkelijk. De Staat en/of haar bestuursorganen hebben dat besluit destijds aanvaard door daartegen geen rechtsmiddelen aan te wenden waardoor dit besluit onherroepelijk is en daardoor formele rechtskracht bezit. Dat is tot op heden nog steeds het geval. De ontwerp-omgevingsvergunning houdt op geen enkele manier rekening met dit feit.

De procedure: omzeiling Omgevingswet

Aan het ontwerp ligt een aanvraag van 23 juni 2023 ten grondslag. Het lijkt een bewuste keuze tot omzeiling van de Omgevingswet te zijn, om deze aanvraag van meer dan een half jaar geleden nog te benutten. Een keuze om een nieuwe aanvraag te doen na de inwerkingtreding van de Omgevingswet, ook alweer enige maanden geleden, had aanzienlijk meer gesierd: net als het inpassingsplan, zou dit de koninklijke weg zijn geweest. De reden voor deze keuze past wel goed in dit zeer kwestieuze patroon van ontgaan van de Omgevingswet, doch dat maakt de keuze niet minder kwalijk.

Het spreekt overigens uiteraard voor zich dat er geen enkele juridische belemmering is, om alsnog een nette toepasselijkheid van de Omgevingswet te bewerkstelligen. Het is evident dat de nu wel erg oude aanvraag van juni 2023 prima ingetrokken kan worden en door een nieuwe opgevolgd kan worden. Daarmee kan alsnog een ordelijke basis voor een ontwerpbesluit onder de Omgevingswet worden gegeven. Indien dan wederom de keuze

gemaakt wordt om bij de toelichting en de onderliggende stukken geen enkele acht te slaan op de veelheid van indringende zienswijzen die reeds zijn ingediend, is het tijdsverlies van zo'n ronde ook beperkt.

De nu gemaakte keuze volgt de eerder ook al bekritiseerde strategie om het al genoemde ontwerp-Rijksinpassingsplan nog nipt voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage te leggen. Dat voorkwam participatie, die is opgenomen in het instrument van het projectbesluit als bedoeld in de Omgevingswet en dat siert overheden natuurlijk geenszins. Ditzelfde argument geldt ook voor de onderhavige ter inzage gelegde ontwerp-omgevingsvergunning.

Het nu voorliggende ontwerp toont de eerder al opgemerkte versnippering in de besluitvorming en de schadelijkheid voor de eerder beoogde gecoördineerde besluitvorming en lijkt weinig recht te doen aan het onder de Omgevingswet benadrukte aspect van gezondheid, dat nu juist één van de belangrijke doelstellingen is die de wetgever met de Omgevingswet heeft. Wij verwijzen naar de algemene doelstellingen van bescherming in de Omgevingswet, waarvan de bescherming van de gezondheid een essentieel onderdeel is.

De procedure 1: passeren besluit Rijkscoördinatieregeling

Het voorliggende ontwerp doet evenmin recht aan het besluit tot toepassing van de Rijkscoördinatieregeling van 7 juni 2019 (Staatscourant nr. 8758 van 14 februari 2020). Het ontwerp versnipperd procedures en belemmert de eenduidigheid voor belanghebbenden. Dat was nu juist niet de bedoeling van dat eerdere besluit. Niet voor niets is in de toelichting bij dat besluit opgenomen: "Toepassing van de Rijkscoördinatieregeling waarborgt de inhoudelijke afstemming van de benodigde besluiten en heeft tot gevolg dat alle besluiten dezelfde procedure volgen. Dit versnelt de besluitvorming van het project en vergroot de eenduidigheid voor de belanghebbenden."

Het is niet gebleken dat inhoudelijke afstemming van besluiten en eenduidigheid voor de belanghebbenden niet meer belangrijk zijn; ze werden niet voor niets in het besluit tot toepassing van de Rijkscoördinatieregeling met nadruk benoemd. De onderhavige ontwerp-omgevingsvergunning geeft zelfs geen aanzet voor een vorm van verdediging van de haakse tourne die tot het versnipperen van voorbereidingsprocedures heeft geleid.

De procedure 2: moeizame verhouding met Tweede en Eerste Kamer

Ten slotte is het beoogde radarstation tot de dag van vandaag onderwerp geweest van stevige bevraging door de Tweede en de Eerste Kamer. Het is niet gebleken dat de onderzoeken die thans voorliggen, voldoen aan de vragen waarmee ook de landelijke volksvertegenwoordiging haar grote zorgen meermaals naar voren heeft gebracht. De keuze om aan vragen voorbij te gaan, maakt het voornemen uiteraard ook in zoverre politiek behoorlijk kwetsbaar. Dat geldt voor zowel het ontwerp-inpassingsplan als de ontwerp-omgevingsvergunning. Wij brengen hierbij nogmaals in herinnering dat de staatssecretaris twee moties van Kamer naast zich heeft neergelegd. Die kwetsbaarheid komt derhalve nog bovenop alle hiervoor al geconstateerde procedurele punten. Meer concreet, is die kwetsbaarheid gebleven, omdat het al eerder gesignaleerde probleem van geluidhinder nog steeds vragen oproept. Dat er soms wel erg flexibele antwoorden aan onze landelijke volksvertegenwoordigers worden verzonden, doet de procedures ook al weinig goed.

Landschap, bomen en welstand

Bij de documenten die ter inzage zijn gelegd, bevinden zich een landschapsadvies en één welstandsadvies van 31 oktober 2023.

Het welstandsadvies van 31 oktober 2023 bouwt kennelijk voort op één of meer eerdere welstandadviezen. Die zijn niet ter inzage gelegd, waarmee dus de stukken incompleet zijn en het ontwerp derhalve ondeugdelijk is gemotiveerd en onzorgvuldig is voorbereid. Die incompleetheid kan belanghebbenden benadelen. Die incompleetheid verrast ook in het licht van de al best oude aanvraag. Het zou wijs zijn als die stukken alsnog ter inzage gelegd worden.

De wel ter inzage gelegde stukken geven, zowel zelfstandig en als gevolg van de voornoemde incompleetheid en onvolledigheid, geen volledig beeld van het radarstation zoals dat thans wordt overwogen, voorzien van een koepel. Het ene welstandsadvies maakt niet wezenlijk meer opmerkingen dat er nu eenmaal weinig te doen is met een radarstation. Er is kennelijk geen variatie van esthetische vormen of anderszins mogelijk en blijkbaar past zo'n niet-variabel bouwsel "dus" in een landschap, en blijkbaar in willekeurig welk landschap en "dus" kennelijk ook in de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het mag toch als bekend worden verondersteld dat de nieuwe Hollandse Waterline werelderfgoed betreft met strikte eisen die onder meer door de gemeentelijke als provinciale overheid worden gehandhaafd. Uit het welstandsadvies blijkt op geen enkele wijze dat aan de regels van de Nieuwe Hollandse Waterlinie is getoetst, laat staan dat de voornoemde bijbehorende strikte eisen is voldaan. Een motivering zoals opgenomen in het welstandsadvies is onvoldoende en daarmee ondeugdelijk.

Bovendien is het, mede gezien de afwezigheid van andere welstandsadviezen, onbegrijpelijk, wat de gestelde visuele gelijkenis met een toren in Wier – kennelijk aan de orde in een eerder advies – in dit verband aan gewicht van de wel bijgevoegde welstandsadvisering brengt. Dat doet er veeleer afbreuk aan, want het kan best dat de toren in Wier niet in het landschap aldaar past en/of dat het landschap aldaar anders is. Ook informatie over dat laatste is niet ter inzage gelegd. Ook daaruit blijkt dat de ontwerp-omgevingsvergunning onzorgvuldig is voorbereid.

Daarbij komt voorts, dat de stukken niet duidelijk maken, hoe het ontwerp recht doet aan de thans vigerende bestemming. Die is mede gericht op de bescherming van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en/of archeologische verwachtingen. Met andere woorden, de aspecten van landschap en welstand zijn onvoldoende onderzocht en dat geldt ook voor de mate van aantasting van de thans geldende beschermingsregimes. Verwijzing naar gemeentelijk beleid is niet aan de orde, omdat het beoogde besluit geen onderwerp van uitoefening van gemeentelijke bevoegdheden behelst.

Tenslotte wordt nog opgemerkt dat een landschappelijke inpassing is opgenomen in de ontwerp-omgevingsvergunning. Onduidelijk is waarom deze landschappelijke inpassing is opgenomen en waarop deze is gebaseerd. Er lijkt geen rekening te zijn gehouden met provinciale regels hieromtrent. Bovendien wil Defensie op het betreffende perceel over 10 jaar aanwezige essen kappen. Waarom dat moet gebeuren is onduidelijk. Wij willen echter wijzen op het in voorbereiding zijnde en door de Raad vast te stellen bomenbeleidsplan, waarin het volgende is opgenomen:

Om te zorgen voor de diversiteit gaan we geen gezonde bomen kappen. We volgen het natuurlijk verloop van ons areaal en bij bijvoorbeeld vervanging van een populierenlaan of een reconstructie planten we verschillende soorten terug. In het algemeen hanteren we daarbij de regel:

- *Bij 0-20 bomen planten we minimaal twee soorten.*
- *Bij 20-50 bomen planten we minimaal 4 soorten uit verschillende families.*
- *Vanaf 50 bomen planten we minimaal 6 soorten uit verschillende families.*

Onderdeel bouwen van de ontwerp omgevingsvergunning

Afstand tot bebouwing

In de eerdere zienswijze ten aanzien van het ontwerp-Rijksinpassingsplan constateerden wij dat de afstand van het met het ontwerp beoogde radarstation tot bebouwing **niet** voldoet aan de richtafstand van 1.500 meter uit de VNG-Handreiking Bedrijven en milieuzonering. Dat is nog steeds het geval en dat werkt door in de hieronder nog te bespreken problemen van straling en geluid. Net als bij het ontwerp-inpassingsplan, zorgt de bebouwing en locatie van de radarpost ervoor dat nog steeds niet wordt voldaan aan de richtafstand van de VNG Handreiking.

Onderdeel milieu van de ontwerp omgevingsvergunning

Straling: radome

Bij de stukken die ter inzage zijn gelegd, bevindt zich een aantal stukken met betrekking tot straling. Op enig moment is kennelijk besloten om het beoogde radarstation te voorzien van een zogeheten "radome". Blijkbaar dient de radome ter beperking van geluidhinder.

De radome is kennelijk in beeld gekomen om overschrijdingen van geluidnormen geheel of gedeeltelijk te kunnen pareren. De radome heeft aldus een afdichtend effect. Dat is althans de gedachte voor wat betreft geluid. Het is niet duidelijk welk afdichtend effect deze radome verder heeft op stralingskarakteristieken. Die lijken juist beoordeeld te zijn voor een installatie zonder radome. De geluidbeperkende radome lijkt in beeld gekomen te zijn in de late zomer van juni 2023, in verband met geluidonderzoek. Nu het ontwerp van het radarstation ogenschijnlijk ingrijpend gewijzigd is, kunnen bevindingen van voor die wijziging niet meer zomaar aan het vervolgens gewijzigde ontwerp van dat station ten grondslag worden gelegd. Er lijkt immers geen goede vergelijking meer mogelijk met bevindingen die op het andere oudere ontwerp voor een radarstation betrekking hadden. De zes stralingsrapporten die bij de aanvraag zijn gevoegd, dateren allemaal van vóór de nazomer van 2023. Het lijkt er daarom op, dat geen van die stukken rekening houdt met de latere aanpassing van de radome en de daarmee mogelijk samenhangende andere stralingskarakteristiek. Dat dient onvermijdelijk te leiden tot heronderzoek, herbeoordeling en zo nodig aanpassing van die rapporten. Het kan immers best zijn, dat nieuwe resultaten met het juiste ontwerp tot andere bevindingen leiden dan de bevindingen uit de eerdere rapporten die uitgingen van een andere constructie. Het voorgaande geldt uiteraard evenzeer voor het destijds ter inzage gelegde ontwerp inpassingsplan. De voornoemde stukken waren namelijk ook niet bij dit ontwerp gevoegd en er is in het inpassingsplan dus ook geen rekening mee gehouden. Ook dit levert een zorgvuldigheidsgebrek op, dat het beste verholpen kan worden met de koninklijke weg van een nieuwe ter inzagelegging.

De wetenschap welke straling hier nu werkelijk te verwachten is, is belangrijk. Deze locatie in Herwijnen was op het punt van de straling in relatie tot andere locaties immers al lang en breed de slechtste locatie in diverse vergelijkende onderzoeken. Het is best denkbaar dat de uitkomsten nu nog slechter zijn en dat de locatie dus nog slechter dan andere locaties uitkomt op het zo belangrijke punt van bescherming van onze bevolking tegen straling. Dit alleen al noopt tot een nieuw locatieonderzoek, nu immers de locatieonderzoeken een vergelijking van locaties aan de hand van de parameters van destijds pretendeerden op te leveren. Veranderen er parameters, dan veranderen uitkomsten en dan moet dus nader onderzoek worden gedaan. Dit alles geldt overigens evenzeer voor de onderbouwing van het ontwerp-inpassingsplan. Ook dat is immers gebaseerd op achterhaalde gegevens van vergelijkende onderzoeken met een verlopen actualiteitswaarde.

Het is goed denkbaar dat op één of meer andere locaties geen radome ter beperking van geluidhinder vereist is. Ook dat is een reden voor een actueel locatieonderzoek aan de hand dat niet (meer) aan de hand van verlopen bevindingen tot conclusies beoogt te komen. Het is trouwens ook mogelijk dat voor één of meer van die andere locaties stralingskarakteristiek gelijk blijft, en dat er daar dus geen nader onderzoek nodig is. Kortom, de plaatsing van de radome - die blijkbaar vanuit overwegingen van geluidsbeperking inmiddels als onvermijdelijk wordt beschouwd, ook in relatie tot voorgenomen voorschriften bij de beoogde vergunning, lijkt de vergelijkbaarheid van bevindingen ernstig aan te tasten. Dat klemt te meer, nu het immers al duidelijk was dat deze locatie de slechtste is op het punt van straling en afstanden tot bewoning. Met deze nieuwe informatie over de radome wordt vasthouden aan die keuze steeds moeizamer.

Meer concreet, ten slotte, is niet gebleken dat de stralingscontouren uit het rapport van 16 maart 2023 (pag. 15) en de toelichting bij het ontwerp (p. 19) gerelateerd zijn aan het actuele ontwerp met radome. Geen van de rapporten die genoemd worden op p. 14 van de toelichting, zijn immers gebaseerd op een ontwerp met radome. Ook zij dateren immers van ver voor de nazomer van 2023. Zoals gezegd, geldt dat voor zowel het destijds ter inzage gelegde ontwerp-inpassingsplan als de onderhavige-ontwerp omgevingsvergunning.

Straling: ICNIRP, voorzorgsbeginsel en voorschriften

Blijkens de toelichting is het voorgenomen radarstation beoordeeld aan de hand van de waarden van ICNIRP. Dat houdt verband met het voorzorgsbeginsel, dat ook onder het "oude recht" gold en waarvoor het omzeilen van de Omgevingswet dus geen effect heeft.

Het was al bekend dat de locatie voor dit station in vergelijking met andere locaties slecht scoort. Het voorzorgsbeginsel is relevant in zowel het ruimtelijke spoor als in het milieurechtelijke spoor. Het zal dus niet verbazen, dat wij het voorzorgsbeginsel aan de orde hebben gesteld in onze eerdere zienswijze en dat ook thans doen. Net als eerder, brengt het voorzorgsbeginsel de volgende twee vragen met zich, die gerelateerd zijn aan de stralingscontouren uit het rapport van 16 maart 2023 (pag. 15):

1. Wat is de concrete belasting voor bewoners onder de getekende contouren? Wij roepen in herinnering dat deze locatie de locatie is met de meeste bewoners nabij het beoogde radarstation.

2. Wat zijn de contouren voor de andere locaties die op diverse andere punten vergeleken zijn? Wij roepen in herinnering dat de onderhavige locatie aan een vergelijkende toets onderhevig is geweest. Dan dient de vergelijking juist ter bescherming van de bevolking en in samenhang met het voorzorgsbeginsel zo zuiver mogelijk gemaakt worden.

Blijkens een aanvullend locatieonderzoek van 19 november 2021, dat aan de orde is gekomen in onze zienswijze voor het ontwerp-Rijksinpassingsplan scoort de onderhavige locatie toch al verreweg het slechtst op nabijheid van woningen en aantallen woningen. Dan dient ten minste duidelijk te zijn, welke slechtheid dan precies voor onze bewoners aan de orde is en welke (relatieve) slechtheid op alle andere locaties precies aan Gemeente West Betuwe.

Als bekend, behelst het voorzorgsbeginsel onder meer dat overheden maatregelen dienen te nemen wanneer er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat activiteiten negatieve gevolgen kunnen hebben voor het milieu of de gezondheid. Het ontwerp doet te weinig recht aan het voorzorgsbeginsel. Het is duidelijk dat er naast de waarden van ICNIRP in de wetenschap vele andere - strengere - inzichten zijn opgekomen ten aanzien van straling. Het past niet om louter en alleen op de waarden van ICNIRP af te gaan bij een zeer groot project als het onderhavige. Dit project zal vele tientallen jaren in werking zijn en zal dus vele tientallen jaren op nabije woningen en naburig openbaar gebied stralen. Het gaat hoe dan ook om potentiële gezondheidsrisico's bij de voorgenomen plaatsing in de nabijheid van de kern.

Dat is een punt dat relevant is in het kader van de toepassing van het voorzorgsbeginsel, dat als gezegd ook relevant is in het onderhavige milieuspoor. Het blijft immers gaan om straling van een installatie die waarschijnlijk tientallen jaren zal voortgaan en waarbij noch in de beoogde planvoorschriften, noch in de beoogde vergunning een toereikende regulering is te vinden. De voorschriften beperken zich immers tot de ICNIRP-contour zelf. Zij kennen – bijvoorbeeld – geen minimalisatieverplichting.

Evenmin is duidelijk, wat de strekking is van het voorgenomen voorschrift 1.1.9. Het voorschrift komt erop neer dat “aan de uitgangspunten” van de ICNIRP-contour moet worden voldaan. Het verhoogt de rechtszekerheid wanneer de beoogde vergunning voor één type bedrijfsvoering zou worden afgegeven en voor eventuele wijzigingen in bedrijfsvoering, met bijvoorbeeld andere stralingstypes, een wijzigingsvergunning wordt aangevraagd. Dat bevordert de rechtszekerheid van onze kwetsbare inwoners die hoe dan ook aan straling worden blootgesteld en die dus ten minste passende rechtsbescherming verdienen wanneer de bedrijfsvoering veranderd zou gaan worden.

Daarbij komt dan bovendien nog een beantwoording van vragen van 17 april jl. Antwoord 22 wijst uit dat het nog maar de vraag is in hoeverre de ICNIRP-contour echt wordt gehaald. Kennelijk is het de bedoeling om na de aanleg nog te gaan meten. Het verhoudt zich slecht met het voorzorgsbeginsel wanneer in wezen niet duidelijk is wat een contour nu echt gaat worden.

Verder is de vraag tot welke partij artikel 1.1.7 zicht richt. Is dat de beoogde vergunninghouder de Staat der Nederlanden, of de aanvragende Minister, al dan niet namens de Minister van

Defensie? Bij een project van dit kaliber met relevante veiligheidskwesties dient duidelijk te zijn tot wie voorschriften zich richten.

Bij artikel 1.1.10 mist een voorziening van rechtsbescherming tegen de daarin opgenomen goedkeuringsbeslissing van het bevoegd gezag. Een dergelijke voorziening dient alsnog opgenomen te worden.

Tenslotte blijkt uit de voorschriften een wel zeer statische regulering van stralingsaspecten. Het is bijzonder aannemelijk dat op enig moment strengere stralingseisen gaan gelden, dan de thans gehanteerde ICNIRP-waarden. Het ontwerp mist een daarop toegespitste dynamische regulering. In het licht van de stralingsproblematiek kan niet voorbijgegaan worden aan een aanvullend voorschrift dat de vergunninghouder zich dient te houden aan opvolgende zwaardere eisen, of die nu van ICNIRP of opvolgers van ICNIRP afkomstig zijn. Het zou kunnen zijn dat een dergelijk voorschrift op enig moment de werking van het radarstation zal beperken. Dat is dan een gevolg van de onjuiste keuze voor de locatie met nu al de grootste stralingsproblematiek. Daarbij hoort een heroverweging op ieder later moment dat zich een verscherping van eisen voordoet. Daarbij hoort dus een aanvullende procedure om alsdan de aanvaardbaarheid van de straling op deze locatie te heroverwegen. Dat zal ertoe kunnen leiden dat alsdan nog duidelijker wordt wat nu voor ons in ieder geval al duidelijk is, dat dit niet de juiste locatie is. De huidige regels maken mogelijk dat decennialang te hoge straling met volledig voorbijgaan aan actuelere normen kan worden veroorzaakt.

Geluid

De reden voor de knip tussen ontwerp-Rijksinpassingsplan en het voorliggende ontwerp was de langlopende problematiek van de geluidsbelasting van het radarstation in Wier. Kennelijk zijn daar maatregelen getroffen. De maatregelen zouden ook op de beoogde locatie worden voorgenomen.

Op de beoogde locatie lijken normen enkel en alleen gehaald te kunnen worden, wanneer het geluid van het radarstation als "niet tonaal" wordt gekenschetst. Feit is evenwel, dat het geluid van het radarstation in Wier steevast als "tonaal" is ingeschat. Feit is vervolgens, dat voorzieningen aan het station in Wier zijn aangebracht. Blijkens een rapport van Peutz van 29 februari 2024 hebben "meerdere personen" vastgesteld dat er op enkele plaatsen geen sprake is van tonaal geluid. Daaruit volgt dan vervolgens de stelling dat er op andere plaatsen ook geen sprake zal zijn van tonaal geluid. Dat is zo, ondanks – ook – geconstateerde pieken, zo volgt uit p. 9 van het rapport. Wij constateren dat het geenszins vanzelfsprekend is dat er thans in Wier geen sprake meer is van tonaliteit. De stelligheid waarmee vervolgens Peutz in een rapport van 29 februari jl. ook voor de beoogde locatie poneert dat geen sprake is van tonaliteit (p. 10), behoeft dus ten minste nadere motivering, als de opsteller meent dat de zwaai van tonaal naar niet tonaal daadwerkelijk te beargumenteren valt.

Gelegenheid tot toelichting

Wij vragen u vriendelijk om in de gelegenheid gesteld te worden om onze zienswijze mondeling of schriftelijk te kunnen toelichten. Daarbij spreekt het uiteraard voor zich dat wij

ook separaat willen reageren op uitkomsten van technische briefings, alsmede op de uitkomsten die bij brief van 17 april jl. zijn aangekondigd en die mogelijkerwijs nèt of nèt niet binnen de zienswijzentermijn binnenkomen. Het is niet aanvaardbaar dat resultaten van metingen, als bedoeld bij de antwoorden 46 tot en met 48, buiten deze toch al zo gevoelige (stralings)procedure worden gehouden. Wij verwachten daarom per ommekeer bevestiging dat alle betrokkenen in ieder geval op dit punt een passende gelegenheid wordt geboden om een aanvullende zienswijze in te dienen.

Afronding

Aan het thans voorliggende ontwerp kleven dusdanige gebreken dat het college en de raad van de gemeente West Betuwe u met klem verzoeken, geen verder gevolg aan dit ontwerp te geven en het daarom in te trekken.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van gemeente West Betuwe,

gemeentesecretaris, burgemeester,

Philip Bosman Servaas Stoop

De raad van gemeente West Betuwe,

de griffier, de voorzitter,

Hans van der Graaff Servaas Stoop